

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

P7_TA(2014)0170

Sytuacja na Ukrainie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji na Ukrainie (2014/2595(RSP))

(2017/C 285/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie europejskiej polityki sąsiedztwa, Partnerstwa Wschodniego i Ukrainy, w szczególności rezolucję z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji na Ukrainie ⁽¹⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wyniku szczytu w Wilnie i przyszłości Partnerstwa Wschodniego, zwłaszcza w odniesieniu do Ukrainy ⁽²⁾,
  - uwzględniając konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 19–20 grudnia 2013 r.,
  - uwzględniając konkluzje z nadzwyczajnego posiedzenia Rady do Spraw Zagranicznych w sprawie Ukrainy, które odbyło się w dniu 20 lutego 2014 r.,
  - uwzględniając art. 110 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że po decyzji prezydenta i rządu Ukrainy o zawieszeniu podpisania układu o stowarzyszeniu w całym kraju setki tysięcy ludzi spontanicznie wyszły na ulice, by opowiedzieć się za integracją europejską; mając na uwadze, że w Kijowie protestujący prowadzą pokojowe demonstracje na Placu Niepodległości (Majdanie), domagając się zdecydowanych zmian politycznych i chcąc skłonić rząd do ponownego rozważenia wspomnianej decyzji;
- B. mając na uwadze, że władze pod przywództwem prezydenta Janukowycza jednoznacznie złamały prawo, zezwalając siłom bezpieczeństwa na użycie ostrej amunicji przeciw protestującym oraz umieszczając snajperów na dachach na Majdanie i wokół niego, gdzie od końca listopada 2013 r. skupiają się antyrządowe i proeuropejskie protesty; mając na uwadze, że na ulicach Kijowa rozstrzelano demonstrantów i przypadkowe osoby, co spotkało się z oburzeniem i potępieniem na arenie międzynarodowej;
- C. mając na uwadze, że równocześnie trzech ministrów spraw zagranicznych z UE udało się do Kijowa, chcąc pośredniczyć w wynegocjowaniu kompromisowego rozwiązania konfliktu między prezydentem Janukowyczem a opozycją; mając na uwadze, że udało im się doprowadzić do porozumienia w sprawie planu pokojowego i demokratycznego wyjścia z kryzysu; mając na uwadze, że osiągnięcie tego porozumienia ułatwił również rosyjski wysłannik specjalny, choć nie złożył pod nim podpisu;
- D. mając na uwadze, że w tej sytuacji UE podjęła decyzję o nałożeniu ukierunkowanych sankcji, obejmujących zamrożenie aktywów i zakaz wydawania wiz, wobec osób odpowiedzialnych za łamanie praw człowieka, przemoc i nadużycie siły; mając na uwadze, że państwa członkowskie uzgodniły ponadto, iż zawieszają zezwolenia na wywóz sprzętu, który może być wykorzystywany do wewnętrznych represji, a także ponownie ocenią zezwolenia na wywóz sprzętu objętego wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB;
- E. mając na uwadze inicjatywę mieszkańców Lwowa i Doniecka, którzy zdecydowali, że w dniu 26 lutego 2014 r. przy załatwianiu bieżących spraw będą się posługiwać odpowiednio językiem rosyjskim i ukraińskim w geście solidarności i symbolu jedności całego kraju;
- F. mając na uwadze, że w dniu 21 lutego 2014 r. Rada Najwyższa Ukrainy przyjęła uchwałę, w której potępiła działania „antyterrorystyczne” i zażądała wycofania sił bezpieczeństwa z centrum Kijowa; mając na uwadze, że parlament wykazał w ten sposób, że jest zdecydowany odegrać centralną rolę i objąć kontrolę nad sytuacją w kraju; mając na uwadze, że następnego dnia Rada Najwyższa przegłosowała odwołanie prezydenta Janukowycza, przywrócenie konstytucji z 2004 r., przyspieszone wybory w dniu 25 maja 2014 r. i zwolnienie byłej premier Julii Tymoszenko;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0098.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0595.

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

1. składa hołd walczącym i ginącym za europejskie wartości, przekazuje wyrazy głębokiego współczucia rodzinom ofiar, zdecydowanie potępia wszelkie akty przemocy i wzywa wszystkich obywateli Ukrainy oraz przywódców politycznych i liderów społeczeństwa obywatelskiego do działania w duchu najwyższej odpowiedzialności w tym historycznym dla Ukrainy momencie;
2. stanowczo potępia brutalne i niewspółmierne działania sił prewencji, np. oddziałów Berkut, snajperów i innych, które to działania doprowadziły do dramatycznej eskalacji przemocy; wyraża ubolewanie z powodu ofiar śmiertelnych i obrażeń odniesionych wśród wszystkich stron konfliktu oraz składa wyrazy współczucia rodzinom ofiar; przestrzega, że dalszą eskalacją przemocy miałyby katastrofalne skutki dla narodu ukraińskiego oraz mogłyby podważyć jedność i terytorialną integralność kraju; podkreśla, że obecnie niezwykle ważne jest, by wszystkie strony wykazały się odpowiedzialnością, umiarkowaniem i zaangażowaniem na rzecz politycznego dialogu obejmującego wszystkie strony, a także by wykluczyły stosowanie pozasądowych środków odwetowych; z całą mocą wzywa wszystkie siły polityczne do współpracy w tym krytycznym dla Ukrainy momencie oraz do sprzyjania kompromisowym rozwiązaniom, do wyraźnego zdystansowania się od ekstremistów oraz do unikania prowokacji i gwałtownych działań mogących podsycać ruchy separatystyczne;
3. z zadowoleniem przyjmuje odpowiedzialne poczynania Rady Najwyższej przy sprawowaniu wszystkich funkcji zarządczych i wypełnianiu próżni politycznej i instytucjonalnej powstałej po ustąpieniu rządu i odwołaniu prezydenta, a następnie usunięciu go przez parlament; odnotowuje środki przyjęte dotychczas przez parlament, szczególnie jeśli chodzi o przywrócenie konstytucji z 2004 r., decyzję o przeprowadzeniu wyborów prezydenckich w dniu 25 maja 2014 r., decyzję o wycofaniu milicji i sił bezpieczeństwa oraz zwolnienie z więzienia Julii Tymoszenko; podkreśla, że niezwykle ważne jest, by ukraiński parlament i jego posłowie nadal przestrzegali zasad praworządności;
4. wyraża uznanie dla mieszkańców Ukrainy za dobrze zorganizowaną zmianę władz oraz za obywatelski opór, jakim wykazali się w ciągu minionych miesięcy, oraz podkreśla, że ten protest obywatelski i społeczny służy za przykład i będzie stanowić przełom w historii Ukrainy; podkreśla, że tego demokratycznego i obywatelskiego zwycięstwa nie powinna zakłócać chęć zemsty czy akty odwetu wobec przeciwników ani wewnętrzne konflikty polityczne; podkreśla, że osoby, które dopuściły się zbrodni na obywatelach Ukrainy i nadużyły władzy państwowej, powinny stanąć przed niezawisłymi sądami; wzywa do utworzenia niezależnej komisji, która zbadałaby – w ścisłej współpracy z międzynarodowym panelem doradców Rady Europy – przypadki łamania praw człowieka mające miejsce od początku protestów;
5. popiera podejście UE, łączące w sobie intensywne starania dyplomatyczne z ukierunkowanymi sankcjami wobec osób odpowiedzialnych za nakazywanie łamania praw człowieka w związku z prześladowaniami politycznymi; wzywa do wdrożenia ukierunkowanych sankcji uzgodnionych przez Radę do Spraw Zagranicznych oraz apeluje do państw członkowskich o zastosowanie ich przepisów dotyczących walki z praniem pieniędzy, by powstrzymać przepływ sprzeniewierzonych funduszy z Ukrainy, a także o zapewnienie zwrócenia skradzionych zasobów zdeponowanych w UE; jest zdania, że należy niezwłocznie wszcząć naprawę niezależne śledztwo w sprawie popełnionych zbrodni oraz że ukierunkowane sankcje należy znieść, gdy tylko sytuacja na Ukrainie się poprawi, a wspomniane śledztwo zacznie przynosić rezultaty; wzywa do przeprowadzenia dochodzenia w sprawie masowego sprzeniewierzenia funduszy i aktywów państwowych przez znajomych i „rodzinę” usuniętego prezydenta Janukowycza, do zamrożenia ich wszystkich aktywów w oczekiwaniu na wyjaśnienie, w jaki sposób zostały uzyskane, a w przypadku potwierdzenia, że zostały skradzione, do zwrotu takich aktywów przez rządy państw członkowskich UE;
6. apeluje do Komisji, państw członkowskich i międzynarodowych organizacji humanitarnych, by udzieliły wszystkim ofiarom szybkiej, pewnej i bezpośredniej pomocy medycznej i humanitarnej;
7. wzywa wszystkie strony i państwa trzecie do poszanowania i popierania jedności i integralności terytorialnej Ukrainy; wzywa wszystkie siły polityczne na Ukrainie i wszystkie zaangażowane podmioty międzynarodowe, aby zobowiązały się do działania na rzecz integralności terytorialnej i narodowej jedności Ukrainy, z uwzględnieniem kulturowego i językowego składu społeczeństwa oraz historii tego kraju; wzywa parlament Ukrainy i przyszły rząd do poszanowania praw mniejszości w kraju oraz prawa do posługiwania się językiem rosyjskim i innymi językami mniejszości; wzywa do przyjęcia nowych przepisów zgodnych ze zobowiązaniami wynikającymi dla Ukrainy z Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych;
8. przypomina, że obecne granice Ukrainy zostały zagwarantowane przez Stany Zjednoczone, Federację Rosyjską i Wielką Brytanię w przyjętym w Budapeszcie memorandum w sprawie gwarancji bezpieczeństwa, kiedy Ukraina zrezygnowała z broni jądrowej i przystąpiła do Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej (NPT); przypomina Federacji Rosyjskiej, że wraz z oboma wspomnianymi krajami zobowiązała się w tym samym akcie, że powstrzyma się od nacisków

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

gospodarczych mających na celu podporządkowanie własnym interesom wykonywania przez Ukrainę praw nierozdzielnie związanych z jej suwerennością, a przez to zapewnienie sobie jakichkolwiek korzyści;

9. podkreśla, że nie należy tracić rozmachu przy usuwaniu głębokich przyczyn kryzysu, oraz obudzić w mieszkańcach zaufanie do polityki i instytucji; jest ponadto zdania, że wymaga to reform konstytucyjnych i strukturalnych mających na celu utworzenie skutecznych mechanizmów gwarantujących równowagę polityczną, powstanie ściślejszych związków polityki ze społeczeństwem, praworządności, rozliczalności, prawdziwie niezawisłego i bezstronnego wymiaru sprawiedliwości oraz uczciwych wyborów;

10. z zadowoleniem przyjmuje konkluzje nadzwyczajnego posiedzenia Rady do Spraw Zagranicznych, które odbyło się w dniu 20 lutego 2014 r., a w szczególności decyzję o wprowadzeniu ukierunkowanych sankcji, w tym zamrożenia aktywów i zakazu wydawania wiz wobec osób odpowiedzialnych za naruszenia praw człowieka, stosowanie przemocy i nadużycie siły, oraz o zawieszeniu zezwoleń na wywóz sprzętu, który może być wykorzystywany do wewnętrznych represji; odnotowuje ogromny wpływ tych sankcji na ukraińską opinię publiczną i jest zdania, że środki te można było przyjąć wcześniej; uważa jednak, że sankcje te należy utrzymać jako element polityki UE wobec Ukrainy w okresie przejściowym;

11. z zadowoleniem przyjmuje zwolnienie z więzienia byłej premier Julii Tymoszenko i wyraża nadzieję, że będzie ono symbolem końca wybiórczej i politycznie motywowanej sprawiedliwości na Ukrainie; żąda natychmiastowego i bezwarunkowego zwolnienia wszystkich nielegalnie przetrzymywanych demonstrantów i więźniów politycznych, wycofania wszystkich zarzutów wobec nich oraz ich politycznej rehabilitacji;

12. apeluje do wszystkich sił politycznych, aby w tym decydującym dla Ukrainy momencie współpracowały na rzecz pokojowych przemian politycznych, ambitnego i szeroko zakrojonego programu reform oraz utworzenia rządu chcącego przestrzegać europejskich standardów, a także aby utrzymały jedność i integralność terytorialną kraju oraz przyczyniły się do kompromisowych rozwiązań z myślą o przyszłości Ukrainy; wzywa władze tymczasowe do zapewnienia wszystkim demokratycznym siłom politycznym demokratycznych praw i swobód oraz do zapobieżenia atakom na którekolwiek spośród tych sił;

13. Podkreśla, że do obywateli Ukrainy i tylko do nich, bez nacisków z zewnątrz, należy decyzja w sprawie geopolitycznej orientacji kraju oraz tego, do jakich międzynarodowych porozumień i wspólnot powinna przystąpić Ukraina;

14. potępia atak na siedziby Komunistycznej Partii Ukrainy i innych partii i ich zniszczenie, a także próby delegalizacji Komunistycznej Partii Ukrainy;

15. ponownie wyraża pogląd, że układ o stowarzyszeniu obejmujący pogłębioną i kompleksową umowę o wolnym handlu (DCFTA) jest gotowy do podpisania przez nowy rząd, gdy tylko będzie to możliwe, a nowy rząd będzie do jego podpisania gotowy;

16. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jeden spośród trzech celów określonych przez Radę do Spraw Zagranicznych w 2012 r., a mianowicie położenie kresu wybiórczej sprawiedliwości (w tym uwięzienie Julii Tymoszenko), został właśnie osiągnięty, a dwa pozostałe, dotyczące wymiaru sprawiedliwości i systemu wyborczego i należące do postulatów ruchu protestujących, są już przedmiotem głębokim zmian i reform, które – jak można mieć nadzieję – wkrótce dokończy nowy rząd koalicyjny przy poparciu nowej większości w parlamencie;

17. wzywa Komisję do współpracy z władzami Ukrainy w poszukiwaniu metod kompensowania skutków działań odwetowych podjętych przez Rosję w celu uniemożliwienia podpisania układu o stowarzyszeniu, a także ewentualnych nowych środków tego rodzaju; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że komisarz UE do spraw gospodarczych i walutowych oraz euro Olli Rehn zadeklarował gotowość Unii do udostępnienia znacznego i ambitnego pakietu krótko- i długoterminowej pomocy finansowej, gdy tylko znalezione zostanie polityczne rozwiązanie oparte na zasadach demokratycznych, zobowiązaniu do przeprowadzenia reform i mianowaniu prawowitego rządu; apeluje do Rosji o przyjęcie konstruktywnego podejścia, by stworzyć Ukrainie warunki do czerpania korzyści z dwustronnych relacji zarówno z UE, jak i Rosją; nalega, aby UE i państwa członkowskie zajęły jednolite stanowisko w rozmowach z Rosją, popierając europejskie aspiracje Ukrainy i innych państw Partnerstwa Wschodniego, które podejmują swobodną decyzję o pogłębieniu stosunków z UE;

18. oczekuje, że Rada i Komisja wraz z MFW i Bankiem Światowym jak najszybciej przedstawią ofertę krótkoterminowej pomocy finansowej i instrumentu wsparcia bilansu płatniczego, uzupełnioną o długoterminowy pakiet przygotowany wraz z EBOR i EBI, dotyczący pomocy finansowej mającej wesprzeć Ukrainę w staraniach o naprawienie pogarszającej się sytuacji gospodarczej i społecznej oraz udzielić jej wsparcia gospodarczego potrzebnego do rozpoczęcia

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

niezbędnych dogłębnych i kompleksowych reform ukraińskiej gospodarki; wzywa do zorganizowania bez zbędnej zwłoki międzynarodowej konferencji darczyńców; wzywa Komisję i ESDZ, by jak najlepiej wykorzystały fundusze dostępne dla Ukrainy na mocy istniejących instrumentów finansowych oraz by rozważyły jak najszybsze udostępnienie Ukrainie dodatkowych środków;

19. przyznaje, że powszechna korupcja na wszystkich szczeblach władzy nadal ogranicza ukraiński potencjał rozwoju i podważa zaufanie obywateli do własnych instytucji; w związku z tym wzywa nowy rząd, by w swoim programie priorytetowo potraktował walkę z korupcją, i apeluje do UE o wsparcie tych starań;

20. podkreśla pilną potrzebę utworzenia prawdziwie niezawisłego i bezstronnego wymiaru sprawiedliwości;

21. wzywa Radę, aby upoważniła Komisję do przyspieszenia prowadzonego z Ukrainą dialogu w sprawie wiz; podkreśla, że szybkie ukończenie prac nad umową o liberalizacji ruchu wizowego między UE a Ukrainą – na wzór umowy z Mołdawią – to najlepsza odpowiedź na oczekiwania ukraińskiego społeczeństwa obywatelskiego i ukraińskiej młodzieży; apeluje, by w międzyczasie niezwłocznie wprowadzić tymczasowe, bardzo proste i niedrogie procedury wizowe na szczeblu UE i państw członkowskich, a także zacieśnić współpracę w dziedzinie badań naukowych, rozszerzyć wymianę młodzieży oraz zwiększyć dostępność stypendiów;

22. jest zdania, że postanowienia DCFTA nie stwarzają żadnych wyzwań handlowych dla Federacji Rosyjskiej, a układ o stowarzyszeniu nie jest przeszkodą w dobrych stosunkach Ukrainy z jej wschodnim sąsiadem; podkreśla, że brak stabilności we wspólnym sąsiedztwie nie leży w interesie ani UE, ani Rosji; podkreśla, że wywieranie nacisków politycznych, gospodarczych i innych stanowi naruszenie aktu końcowego z Helsinek;

23. odnotowuje decyzję o przeprowadzeniu wyborów prezydenckich w dniu 25 maja 2014 r.; podkreśla, że wybory te muszą być wolne i uczciwe; zachęca Radę Najwyższą, by przyjęła niezbędną ordynację wyborczą zgodnie z zaleceniami Komisji Weneckiej, w tym nowelizację ustawy o finansowaniu partii politycznych, w której znajdują się kwestie wskazane przez Grupę Państw Przeciwko Korupcji (GRECO) oraz Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE; zachęca do wysłania międzynarodowych obserwatorów na planowane wybory i deklaruje gotowość utworzenia w tym celu własnej misji obserwacji wyborów w formie licznej grupy obserwatorów z ramienia Parlamentu Europejskiego; jest zdania, że wybory parlamentarne należy zorganizować wkrótce po wyborach prezydenckich, najpóźniej przed końcem roku; wzywa Komisję, Radę Europy oraz Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE, by zapewniły zdecydowane wsparcie przedwyborcze oraz wysłały liczną długoterminową misję obserwacji wyborów, aby wybory prezydenckie wyznaczone na dzień 25 maja 2014 r. mogły się odbyć przy zachowaniu najwyższych standardów, a ich wyniki były do zaakceptowania przez wszystkich kandydatów; apeluje, by w przejściowym okresie przedwyborczym do delegatury UE w Kijowie oddelegowano pracowników Parlamentu Europejskiego;

24. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Rada niedawno uznała, iż układ o stowarzyszeniu obejmujący DCFTA nie jest ostatecznym celem współpracy między UE a Ukrainą; zauważa, że UE jest gotowa do podpisania układu o stowarzyszeniu obejmującego DCFTA, gdy tylko obecny kryzys polityczny zostanie przezwyciężony, a nowe ukraińskie władze będą gotowe do realizacji poważnych europejskich aspiracji; podkreśla również, że art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) dotyczy wszystkich państw europejskich, w tym Ukrainy, która może ubiegać się o członkostwo w Unii, pod warunkiem przestrzegania zasad demokracji, poszanowania podstawowych wolności, praw człowieka i praw mniejszości oraz zapewnienia praworządności;

25. podkreśla znaczenie bezpiecznych, zdywersyfikowanych i przystępnych dostaw energii jako podstawy przemian gospodarczych, społecznych i politycznych, a także znaczenie zagwarantowania konkurencyjnej i kwitnącej gospodarki dla wszystkich Ukraińców; w tym kontekście podkreśla strategiczną rolę Wspólnoty Energetycznej, której przewodnictwo w 2014 r. sprawuje Ukraina, jako jedyne go traktatu łączącego obecnie Ukrainę i Unię Europejską;

26. wyraża poparcie dla ponadpartyjnej inicjatywy społeczeństwa obywatelskiego dotyczącej utworzenia „platformy Majdanu” w celu opracowania strategii przeciwdziałania problemowi powszechnej na Ukrainie korupcji;

27. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi państw członkowskich, a także pełniącemu obowiązki prezydenta, rządowi i parlamentowi Ukrainy, Radzie Europy oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej.